

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Kaupunginhallitus

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 03.03.2025 15:30 -

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	
	Ratia Jorma	II varapuheenjohtaja	
	Putula Toni	III varapuheenjohtaja	
	Lampinen Minna	jäsen	
	Rantanen Ida	jäsen	
	Nieminen Mira	jäsen	
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Talja Martti	jäsen	
	Sairomaa Tomi	varajäsen	
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja, esittelijä	asiantuntijaesittely § 57
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja	
	Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja / konsernihallinnon johtaja	
	Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
	Mörsky Tiina	talousjohtaja	
	Virkkunen Pekka	lakiasiaintohtaja	
	Mattila Hanna	projektipäällikkö	asiantuntijaesittely klo 15.35-15.55/51 §
	Ojala Elina	ympäristöjohtaja	asiantuntijaesittely klo 15.35-15.55/51 §
	Valtavaara Anu	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahti 27.2.2025

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
40	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
41	Pöytäkirjan tarkastajat	5
42	Konsernihallinto, rahoituspalvelujen kassaraportti	6
43	Tiedote jaostojen asioista	7
44	Ilmoitus kaupunginvaltuutettu Erkki Niemisen poismenosta KV	8
45	Uuden jäsenen valitseminen kaupunginhallitukseen edesmenneen Erkki Niemisen tilalle KV	10
46	Eron myöntäminen Saija Granlundille hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja uuden jäsenen valitseminen KV	15
47	Eron myöntäminen Saija Granlundille Lahden vammaisneuvoston jäsenen ja puheenjohtajan tehtävästä sekä uuden jäsenen ja puheenjohtajan valitseminen	20
48	Eron myöntäminen Esko Sutelalle rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja uuden varajäsenen valitseminen KV	23
49	Lahden Vasemmistoliiton valtuustoryhmän järjestäytyminen KV	27
50	Muutoksia vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaalilautakunnissa ja vaalitoimikunnissa	30
51	Luontopositiivisuustiekartta	32
52	Lahden kaupungin hyvinvointikertomus 2021-2024 KV	37
53	Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2024 loppuun mennessä KV	41
54	Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2024 KV	45
55	Lahden kaupungin tilinpäätös 2024, sitovuustasojen poikkeamat KV	48
56	Lausunto työryhmämietintöön hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamisesta	52
57	Hallintosäännön muuttaminen KV	56
58	Tiedoksi merkittävät asiat	58

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

40
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Esityslista
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

nro 5

41

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan jäsenet Mira Nieminen ja Jouni Kaikkonen.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

42
Konsernihallinto, rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

43
Tiedote jaostojen asioista

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Toni Putulan tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

44

Ilmoitus kaupunginvaltuutettu Erkki Niemisen poismenosta KV

5030/00.00.01.02/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen."

Perusteluosa

Kaupunginvaltuutettu Erkki Nieminen on menehtynyt.

Kuntalain (410/2015) 17 §:n 2 momentin mukaan jos valtuutettu on kuollut, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun.

Niemisen sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi on valtuutetuksi kutsuttu SDP:n ensimmäinen varavaltuutettu Tomi Sairomaa.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Kaupunginvaltuusto on 16.8.2021 § 78 päättänyt, että valtuuston esityslista toimitetaan kuluvalle valtuustokaudella kuudelle SDP:n ensimmäiselle varavaltuutetulle. SDP:n uudeksi esityslistan saavaksi varavaltuutetuksi tulee SDP:n seuraava valitsematta jäänyt ehdokas, Jarkko Nissinen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote luettelot, tiedoksi Nissinen

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

45

Uuden jäsenen valitseminen kaupunginhallitukseen edesmenneen Erkki Niemisen tilalle
KV

1722/00.00.01.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallitukseen jäljellä olevaksi
toimikaudeksi edesmenneen Erkki Niemisen tilalle uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Kaupunginhallituksen jäsen Erkki Nieminen on menehtynyt.

Uuden jäsenen valinta

Kaupunginvaltuusto valitsi 22.5.2023 § 46 kaupunginhallituksen
toimikaudelle 1.6.2023 - 31.5.2025 kymmenen varsinaista jäsentä ja yhtä

monta henkilökohtaista varajäsentä, sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajiston. Kaupunginhallituksen kokoonpano tällä hetkellä on seuraava:

puheenjohtaja: Sirkku Hildén (sd.)

varajäsen: Maria Mäkynen (sd.)

I varapuheenjohtaja: Kalle Aaltonen (Pro Lahti)

varajäsen: Nina Kallijärvi (Pro Lahti)

II varapuheenjohtaja: Jorma Ratia (ps.)

varajäsen: Tuomas Sorsa (ps.)

III varapuheenjohtaja: Toni Putula (kok.)

varajäsen: Jukka Ruhberg (kok.)

jäsen: Minna Lampinen (sd.)

varajäsen: Sanna Virta (sd.)

jäsen: Erkki Nieminen (sd.)

varajäsen: Tomi Sairomaa (sd.)

jäsen: Ida Rantanen (kok.)

varajäsen: Teresa Rautapää (kok.)

jäsen: Mira Nieminen (ps.)

varajäsen: Maarit Tuomi (ps.)

jäsen: Jouni Kaikkonen (vihr.)

varajäsen: Jani Uhrman (vihr.)

jäsen: Martti Talja (kesk.)

varajäsen: Jari Rissanen (kesk.)

Kelpoisuusehdot

Henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole vaalikelpoinen myöskään kaupunginhallitukseen. Lisäksi kaupunginhallitusta koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Kuntalain 72 §:n mukaan vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;
- 2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;

Edellä tarkoitettussa palvelussuhteessa oleva on vaalikelpoinen valtuutetuksi, jos palvelussuhde päättyy ennen kuin valtuutettujen toimikausi alkaa.

Kuntalain 73 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;

- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseniin.

Tasa-arvolain asettamat vaatimukset

Kaupunginhallituksen jäsenten valinnassa on otettava huomioon tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä, lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

10-jäsenisessä kaupunginhallituksessa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 10-4.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote valittu, luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

46

Eron myöntäminen Saija Granlundille hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja uuden jäsenen valitseminen KV

4999/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää Saija Granlundille eron hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Saija Granlund 13.2.2025:

”Olen eronnut perussuomalaisten valtuustoryhmästä. Pyydän eroa niistä kaupungin luottamustehtävistä joihin Perussuomalaiset ovat minut valinneet.”

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön sivistyksen palvelualueetta koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Uuden jäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §: ”Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.”

Kuntalain 74 § 1 mom.: ”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Uuden jäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä, lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan kokoonpano on ollut seuraava:

puheenjohtaja: Maria Mäkynen (sd.)

varajäsen: Katja Hotta (sd.)

I varapuheenjohtaja: Pertti Arvaja (kd.)

varajäsen: Katja Toepfer (kd.)

II varapuheenjohtaja: Marko Lindqvist (kok.)

varajäsen: Henri Syyslahti (kok.)

jäsen: Roosa Rusanen (sd.)

varajäsen: Sara Etola (sd.)

jäsen: Antti Laaksonen (sd.)

varajäsen: Pekka Sillanmäki (sd.)

jäsen: Lea Smolander (kok.)

varajäsen: Miina Harmaala (kok.)

jäsen: Tuomas Sorsa (ps.)

varajäsen: Juha Ilmoniemi (ps.)

jäsen: Saija Granlund (ps.)

varajäsen: Päivi Granlund (ps.)

jäsen: Matias Pusa (Pro Lahti)

varajäsen: Jarmo Heino (Pro Lahti)

jäsen: Kaarina Suhonen (kesk.)

varajäsen: Sara Ikävalko (RKP)

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen, on naisia/miehiä oltava vähintään neljä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Granlund, valittu, hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

47

Eron myöntäminen Saija Granlundille Lahden vammaisneuvoston jäsenen ja puheenjohtajan tehtävästä sekä uuden jäsenen ja puheenjohtajan valitseminen

5677/00.00.01.10/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Helena Kuokkanen p. 050 398 5772

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus myöntää Saija Granlundille eron vammaisneuvoston jäsenen luottamustoimesta ja valitsee jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen ja puheenjohtajan.

Perusteluosa

Saija Granlund on toimittanut 13.2.2025 kaupungin kirjaamoon eroanomuksen, jossa hän pyytää eroa niistä kaupungin luottamustehtävistä, joihin Perussuomalaiset ovat hänet valinneet, koska hän on eronnut perussuomalaisten valtuustoryhmästä.

Lahden kaupungin hallintosäännön yleisten määräysten 8 §:n mukaan kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen vammaisneuvoston, jossa on 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä vähintään kuuden

tulee edustaa vammaisia, heidän omaisiaan tai vammaisjärjestöjä. Lisäksi yhden jäsenen tulee olla perehtynyt rakennusten suunnitteluun.

Vammaisneuvosto toimii sivistystoimen palvelualueella, joka huolehtii vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvoston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

Kaupunginhallitus on asettanut kokouksessaan 7.8.2023 § 246 Lahden vammaisneuvoston ajalle 1.8.2023–31.5.2025 ja nimennyt neuvostoon viisi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Lisäksi vammaisneuvostossa on yhdistysten ehdottamina kuusi jäsentä ja heidän varajäsenet.

Vammaisneuvoston kokoonpano tällä hetkellä on seuraava:

Saija Granlund, puheenjohtaja

Varajäsen Arja-Leena Lammi

Tomi Honkanen varapuheenjohtaja

Varajäsen Mauno Nivala

Miika Toivonen

Varajäsen Jouni Ikonen

Jari Vaalajoki

Varajäsen Risto Kaakinen

Anna-Maria Mitchell

Varajäsen Päivi Lithén

Kata Jaakkola

Varajäsen Ulla Koskinen-Laine

Pirkko Vaittinen
Varajäsen Kari Hyvärinen

Johanna Järvelä
Varajäsen Mika Järvelä

Mikko Virtanen
Varajäsen Susanna Koponen

Hannu Huovinen
Varajäsen Kari Sipi

Kirsi Öster
Varajäsen Oona Kivivuori

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että vammaisneuvosto on edustamansa ryhmän osallistumis- ja vaikuttamiskanava, joka ei ole kunnan varsinainen toimielin. Jäsenten kelpoisuudesta ei säädetä laissa, eikä jäsenen tarvitse olla kunnan asukas. Myöskään tasa-arvolain vaatimukset eivät suoraan tule sovellettaviksi, vaikkakin kokoonpanossa on syytä pyrkiä naisten ja miesten tasapuoliseen edustukseen (Harjula, H. & Prättälä K.: Kuntalaki – Tausta ja tulkinnat, 2023, s. 282).

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Saija Granlund, valittu, vammaisneuvoston valmistelija,
päättövalmistelupalvelut, luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

48

Eron myöntäminen Esko Sutelalle rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja uuden varajäsenen valitseminen KV

4997/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kynnäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää Esko Sutelalle eron rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Esko Sutela on lähettänyt 20.2.2025 kirjaamoon eroilmoituksensa rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsenen tehtävästä. Sutela on eronnut Lahden vihreistä.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueetta koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee rakennus- ja ympäristölupalautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa samaksi ajaksi.

Uuden varajäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §: "Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi."

Kuntalain 74 § 1 mom.: "Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Uuden varajäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä, lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokoonpano on tällä hetkellä seuraava:

puheenjohtaja: Jani Wallenius (kok.)

varajäsen: Arja Rantala (kok.)

I varapuheenjohtaja: Janne Storlöpare (Pro Lahti)

varajäsen: Matias Pusa (Pro Lahti)

II varapuheenjohtaja: Hannu Kaasinen (ps.)

varajäsen: Sami Kivi (ps.)

jäsen: Neea Similä (sd.)

varajäsen: Riikka Raaska (sd.)

jäsen: Tauno Yli-Soininmäki (sd.)

varajäsen: Jari Volanen (sd.)

jäsen: Jukka Ruhberg (kok.)

varajäsen: Anne Mikkanen (kok.)

jäsen: Minna Heikkinen (kok.)

varajäsen: Esko Taipale (kok.)

jäsen: Kirsi Öster (kok.)

varajäsen: Lasse Järvinen (kok.)

jäsen: Jani Uhrman (vihr.)

varajäsen: Esko Sutela (vihr.)

jäsen: Anna-Kaisa Kupiainen (vas.)

varajäsen: Nina Päivärinta (vas.)

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen, on naisia/miehiä oltava vähintään neljä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Sutela, valittu, rakennus- ja ympäristölupalautakunta, luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

49

Lahden Vasemmistoliiton valtuustoryhmän järjestäytyminen KV

5138/00.00.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Lahden Vasemmistoliiton valtuustoryhmä 12.2.2025:

”Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmän järjestäytymiskokous

29.1.2025 klo 18:00

Lahden kaupungintalo

Kutsutut:

Elisa Lientola, valtuutettu

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Anna Kaisa Kupiainen, valtuutettu
Oskari Pääatalo, valtuutettu
Pasi Koussa, 1. varavaltuutettu
Juha Ulmanen, 2. varavaltuutettu
Anna-Maria Mitchell, 3. varavaltuutettu

Läsnä:

Oskari Pääatalo
Anna Kupiainen
Elisa Lientola

1. Elisa Lientola avasi kokouksen 18.10
2. Todettiin läsnäolijat
3. Kokous todettiin päätösvaltaiseksi
4. Valtuustoryhmän järjestäytyminen.

Valitaan ryhmälle puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri sekä neuvottelijat

Valittiin yksimielisesti:

puheenjohtajaksi Elisa Lientola
varapuheenjohtajaksi Anna Kaisa Kupiainen
sihteeriksi Oskari Pääatalo

Neuvottelijoina toimivat kaikki valtuustoryhmän jäsenet

5. Puheenjohtaja päätti kokouksen 18:30

Lahdessa 29.1.2025

Allekirjoittajat
Elisa Lientola, valtuutettu

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Anna Kaisa Kupiainen, valtuutettu

Oskari Päätaalo, valtuutettu

Pasi Koussa, 1. varavaltuutettu

Juha Ulmanen, 2. varavaltuutettu

Anna-Maria Mitchell, 3. varavaltuutettu”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

50

Muutoksia vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaalilautakunnissa ja vaalitoimikunnissa

4246/00.00.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Keskusvaalilautakunnan sihteeriksi Sini Sulka, p. 044 482 6810

Hallintosihteeriksi Eija Jouhilahti, p. 044 483 1982

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- 1) nimetä Riitta Matikaisen 8. äänestysalueen (Kivimaa: Kivimaan monitoimitalo Aarre) varapuheenjohtajan tehtävästä puheenjohtajan tehtävään,
- 2) nimetä Outi Dunckerin 10. äänestysalueen (Karisto:Kariston koulu) varapuheenjohtajan tehtävästä 8. äänestysalueen (Kivimaa: Kivimaan monitoimitalo Aarre) varapuheenjohtajan tehtävään,
- 3) nimetä Tiina Kuosan 10. äänestysalueen (Karisto:Kariston koulu) varapuheenjohtajan tehtävään,
- 4) nimetä Vuokko Kauton 2. vaalitoimikunnan varajäsenen tehtävästä varapuheenjohtajan tehtävään,
- 5) nimetä Helena Jokisen 2. vaalitoimikunnan varajäsenen tehtävään,

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

- 6) myöntää Päivi Granlundille eron 5. vaalitoimikunnan puheenjohtajan tehtävästä ja nimetä hänen tilalleen Anja Saarikiven,
- 7) myöntää Timo Peipolle eron 5. vaalitoimikunnan varajäsenen tehtävästä ja nimetä hänen tilalleen Simo Hiilamon,
- 8) myöntää Anja Saarikivelle eron 6. vaalitoimikunnan varajäsenen tehtävästä ja nimetä hänen tilalleen Kirsti Kuosan.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 7.2.2025 asettanut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten. Lautakuntien ja toimikuntien kokoonpanot eivät tuolloin olleet lopullisia, joten kaupunginhallitus täydentää lautakuntien ja toimikuntien kokoonpanoa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: valitut henkilöt, Paula Ikonen

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

51 Luontoposiitiivisuustiekartta

4344/11.00.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Projektipäällikkö Hanna Mattila, p. 044 482 6224

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy luontoposiitiivisuustiekartan.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahti on kaupunginhallituksen päätöksellä sitoutunut tavoittelemaan luontoposiitiivisuutta vuonna 2030. Luontoposiitiivisuustiekartta sisältää käytännön toimenpiteitä, joilla aloitetaan matka kohti luontoposiitiivisuutta. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein.

Tausta

Lahden kaupunki on strategiassaan sitoutunut vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta ja strategian kärkihankkeen ”Johtava ympäristökaupunki” toimenpiteeksi on valittu ”Edistämme luontoposiitiivisuutta”.

Lahden kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 7.10.2024 § 354, että Lahti tavoittelee luontoposiitiivisuutta 2030. Luontoposiitiivisuus on sitä, että luonnon monimuotoisuus lisääntyy, eikä heikkene. Tällöin ihmistoimien yhteisvaikutus luonnon monimuotoisuuteen on positiivinen eli luonnon hyvinvointia vahvistavaa.

Käytännössä luontoposiitiivisuus tarkoittaa sitä, että vähennetään maankäytöstä aiheutuvaa painetta luonnon monimuotoisuudelle, parannetaan luontoympäristöjen tilaa ja lisätään luonnon monimuotoisuutta rakennettuun ympäristöön. Hankinnoilla tuetaan luonnon monimuotoisuutta. Yritysten toiminnassa luontoposiitiivisuus tarkoittaa luontoa vahvistavan liiketoiminnan kehittämistä.

Lahden kaupungin luontoposiitiivisuustyö käynnistyi vuonna 2023 yhdessä Sitran ja Kestävä Lahti-säätiön kanssa. Taustalla vaikutti globaali biodiversiteettisopimus, joka solmittiin joulukuussa 2022. Sen mukaan globaalisti luonnon köyhtyminen pysäytetään 2030 mennessä ja sen jälkeen luonto elpyy.

Tammikuussa 2025 valmistui LUT-yliopiston selvitys Lahden kaupungin luontojalanjäljestä. Selvityksen mukaan Lahden hankinnoista suurin luontojalanjälki aiheutuu investoinneista, elintarvikkeista, ICT-palveluista ja -laitteista sekä lämmityksestä. Alueellisen luontojalanjäljen osalta selvityksessä huomattiin, että valtaosa haitoista maailman luonnolle aiheutui kasvihuonekaasupäästöistä. Luontojalanjälki on yksi tapa tarkastella kaupungin toiminnassa ja alueella tapahtuvaa luontovaikutusta.

Luontoposiitiivisuustiekartta

Lahden kaupungin ja sidosryhmien toiminta vaikuttaa luontoon Lahdessa ja Lahden rajojen ulkopuolella. Luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteillä pyritään vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta ja minimoimaan haitallinen

luontovaikutus. Luontoposiitivisuus saavutetaan, kun luonnolle tuotetut hyödyt ylittävät luonnolle aiheutetut haitat.

Seuranta tehdään vuosittain ilmastotyön vuosiraportoinnin yhteydessä. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein niin, että vuonna 2030 Lahti on luontoposiitivinen. Luontoposiitivisuustiekartassa määritetyt toimenpiteet auttavat resurssien kohdentamisessa ja luontoposiitivisuutta koskevassa päätöksenteossa. Tiekartan toimenpiteet ovat osin jatkuvaa normaalin toiminnan puitteissa tehtävää työtä ja osin selvitys- sekä suunnittelutarpeita.

Ohjelman toimenpiteet on aikataulutettu, mutta käytännön toteutus tehdään vuosittaisten budjettien raameissa ja mahdollisen ulkopuolisen rahoituksen avulla.

Tiekartta on valmisteltu yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden ja sidosryhmien kanssa. Tiekartassa on yhteensä 30 kaupungin omaa toimenpidettä liittyen seuraaviin teemoihin: Maankäyttö ja luonnonympäristö; Tieto, osaaminen ja koulutus; Kulutus ja hankinnat; Luontoa vahvistava liiketoiminta; Terveys, hyvinvointi ja työ sekä johtaminen ja viestintä.

Lisäksi 19 sidosryhmäorganisaatiota on sitoutunut esittämiinsä toimenpidekokonaisuuksiin.

Luontoposiitivisuuden mittarit

Luontoposiitivisuuden yhteistä mittarointia ollaan vasta kehittämässä. Tällä hetkellä luontoposiitivisuuden kehittymistä voidaan seurata monenlaisilla luonnon tilaa kuvaavilla mittareilla. Lahden kaupunki on päättänyt mittaamaan luontoposiitivisuutta kymmenen eri mittarin avulla, näitä ovat mm. viherpeitteisyys taajama-alueilla, ennallistettujen alueiden pinta-ala, luonnonsuojelualueiden pinta-ala suhteessa kokonaispinta-alaan sekä lintulajien esiintyvyyden muutos. Mittarien

soveltuvuutta tarkastellaan tiekartan seurannan yhteydessä ja mittareita voidaan myös muuttaa.

Luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteiden vaikutusten arviointi

Lahden kaupungin Luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteiden vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, kuntalaisiin, muuhun ympäristöön ja talouteen on arvioitu. Selvityksen mukaan luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteillä arvioitiin olevan positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, muuhun ympäristöön sekä kuntalaisten terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen. Toimenpiteiden arvioitiin myös tuovan lisää työtä yrityksille sekä tukevan yrityksiä kehittyvään lainsäädäntöön vastaamisessa. Toisaalta uudet vaatimukset julkisissa kilpailutuksissa voivat suosia isompia toimijoilta, joilla on paremmat mahdollisuudet vastata muuttuviin vaatimuksiin.

Johtopäätökset

Jotta Lahti voi saavuttaa luontoposiitiivisuuden 2030, tarvitaan muutoksia maankäyttöön, luonnonvarojen hyödyntämiseen, rakentamiseen, hankintoihin, opetukseen ja koulutukseen sekä monelle muulle alalle. Tähän tiekarttaan on kirjattu 45 toimenpidekokonaisuutta, jotka vievät kohti luontoposiitiivisuutta. Ne ovat askelia oikeaan suuntaan. Ne voivat olla ensimmäisiä vaiheita monimutkaisissa kokonaisuuksissa. Ne eivät kuitenkaan vielä riitä, että Lahti olisi luontoposiitiivinen vuonna 2030. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein, jotta voimme tarkentaa toimenpiteitä ja lisätä niiden vaikuttavuutta myöhemmässä vaiheessa.

Luontoposiitiiviseksi pääseminen edellyttää sitä, että tulevana vuosina varmistetaan toimenpiteiden oikea suunta ja tahti. Luontoposiitiivisuustyöhön on jo saatu mukaan

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

laaja joukko kaupunkiorganisaatiota sekä sidosryhmiä. Tälle pohjalle on hyvä rakentaa tulevien vuosien työ.

Seuranta ja raportointi

Tiekartan toimenpiteiden ja mittareiden seuranta tehdään vuosittain ilmastotyön vuosiraportoinnin yhteydessä. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein. Toimenpiteet viedään Lahden ympäristövahtiin, jossa niiden edistymistä voi avoimesti seurata vuositasolla.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote valmistelijat

Liitteet

- 1 Lahden luontoposiitivisuustiekartta

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

52
Lahden kaupungin hyvinvointikertomus 2021-2024 KV

445/00.01.02.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Pia Haverinen, p. 050 398 7621

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 12.02.2025

§ 11

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta hyväksyy osaltaan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021-2024 ja esittää, että kaupunginhallitus hyväksyy kertomuksen ja vie sen edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Lisäksi hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää, että hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 valmistellaan kertomuksen pohjalta ja tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2026.

Perusteluosa

Lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) on kirjattu kunnan tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lain mukaan kaupungin tulee raportoida valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä, hyvinvoinnista ja niiden edistämiseksi toteutetuista toimenpiteistä sekä valmisteltava vähintään kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvoinnin tilan selvittämiseen ja seurantaan velvoittaa myös kuntalaki (410/2015), jonka mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Lahden kaupungissa laaja hyvinvointikertomus laaditaan neljän vuoden välein. Valtuustokauden lopussa laadittavassa hyvinvointikertomuksessa kuvataan tehtyjä hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän työn toimenpiteitä ja eri ikäisten lahtelaisten hyvinvoinnissa tapahtuneita muutoksia vuosina 2021-2024.

Hyvinvointityötä tehdään monialaisesti koko kaupunkiorganisaatiossa, alueellisissa verkostoissa sekä yhteistyössä järjestöjen ja yritysten kanssa.

Hyvinvointikertomuksessa tunnistettuja myönteisiä ilmiöitä Lahdessa olivat mm. koulutustason nousu ja osaajien lisääntyminen kaupungissa. Lahden suosio opiskelu- ja ympäristökaupunkina on kasvanut ja pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt. Lahti on kaikkien lahtelaisten kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua ja edistää hyvinvointia. Iso osa lahtelaisista voi hyvin.

Haasteellisia ilmiöitä olivat mm. vaikeana pysyvä työllisyystilanne ja toimeentulon haasteet, koulutuksen ulkopuolelle jääminen sekä eri ikäisten mielialaongelmat ja psyykinen kuormittuneisuus. Myös liikkumattomuus eri ikäryhmissä, päihteiden käyttö sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja väkivallan lisääntyminen lasten ja nuorten keskuudessa ovat huolestuttavia ilmiöitä.

Hyvinvointikertomus ohjaa seuraavan hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 laadintaa.

Hyvinvointikertomuksen laadinnasta on vastannut hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, käytännön valmistelusta Hyvinvoiva Lahti -työryhmä ja työn koordinoinnista osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikkö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Liitteet

- 2 Lahden kaupungin hyvinvointikertomus 2021-2024
- 3 LIITE 1A_Hyvinvointikertomus 2021-2024_Lapset ja nuoret
- 4 LIITE 1B_Hyvinvointikertomus 2021-2024_Työllisyys, aikuisväestö ja ikääntyneet
- 5 LIITE 2_Hyvinvointikertomus 2021-2024_Ilmiöitä ja toimenpiteitä
- 6 LIITE 3_Hyvinvointikertomus 2021-2024_Seurantaindikaattorit

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

53

Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2024 loppuun mennessä KV

635/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee luettelon ja annetun selvityksen tiedokseen.”

Perusteluosa

Lahten kaupungin hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto

voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

1) Pro Lahti -valtuustoryhmän 10.5.2021 jättämä aloite:

Lahden kaupunki alkaa edistämään ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja
4039/2021

Kaupunginhallitus päätti 1.11.2021 (§ 414) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Asian valmistelu on kesken.

2) Sinikka Ruuskan ja 21 muun kaupunginvaltuutetun 13.12.2021 jättämä aloite:

Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa
8495/2021

Asian valmistelu on kesken.

3) Jouni Kaikkosen ja Kalle Aaltosen 24.4.2023 jättämä aloite:

Hyvinvointikauppa
2095/2023

Asian valmistelu on kesken.

4) Pro Lahti ja Liike Nyt -valtuustoryhmien 2.10.2023 jättämä aloite:

Lahden kaupungin on osoitettava paikka Street soccer -kaukalolle
4527/2023

Asian valmistelu on kesken.

5) Jari Pykäläisen 13.11.2023 jättämä aloite:

Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään

5075/2023

Kaupunginvaltuusto on käsitellyt asian 3.2.2025 § 6.

6) Kalle Aaltosen ja Ville Hälisen 29.1.2024 jättämän aloite:

Kisapuiston pääkatsomo-/stadion-hanketta ei toteuteta

518/2024

Kaupunginvaltuusto on käsitellyt asian 3.2.2025 § 10.

7) Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän 20.5.2024 jättämä aloite:

Lahden torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen

2545/2024

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 17.2.2025 ja käsitellään

kaupunginvaltuustossa 10.3.2025.

8) Vasemmistoliiton valtuustoryhmän 25.5.2024 jättämä aloite:

Lahden kaupunki jatkaa toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta

2552/2024

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 17.2.2025 ja käsitellään

kaupunginvaltuustossa 10.3.2025.

g) Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja 19 muun valtuutetun 7.10.2024

jättämä aloite:

Lahden tulee estää asunnottomuuden kasvu

4558/2024

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 17.2.2025 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 10.3.2025.

10) Tapani Ripatin 11.11.2024 jättämä aloite:

Ruolan Ostoskeskus ja sen luoteiskulmaan sijoittuva Möysän Liiketalo saisi sr-merkinnän tai sitä tarkasteltaisiin ympäristöä säilyttävin periaattein
4996/2024

Asian valmistelu on kesken.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

54

Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2024 KV

110/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet tiedokseen sekä toteaa, että aloitteet on käsitelty loppuun.”

Perusteluosa

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa. Valtuuston tietoon on saatettava

vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Lahden kaupungin hallintosäännön yleisten määräysten 7 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain kaupunginvaltuuston työjärjestyksessä määrättyyn ajankohtaan mennessä. Kaupunginvaltuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n 4 momentin mukaan edellä todettu asia on tuotava valtuustolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Kuntalaisaloitteet, joiden voidaan katsoa kuuluvan valtuuston toimivaltaan:

1) Minetta Pitkäsen ja 77 muun allekirjoittama kuntalaisaloite: Vähemmän nurmikkoja, enemmän kukkia pölyttäjille.

1116/2024

- Vastattu 6.5.2024/Kaupunkisuunnittelu

2) Petri Alastalon ja 9372 muun allekirjoittama kuntalaisaloite: Lahti Energia Oy:tä ei saa myydä.

1700/2024

- Vastattu 3.6.2024/Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen päätös 27.5.2024 § 220

3) Aleksi Valentinin allekirjoittama kuntalaisaloite: Kouluuamujen

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

aloitusajan muuttaminen.

4684/2024

- Käsitellyssä sivistyksen palvelualueella

4) Mila Palmian allekirjoittama kuntalaisaloite: Uskonnollisen ja katsomuksellisen sitouttamattomuuden toteuttaminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa Opetushallituksen ohjetta noudattaen.

5204/2024

- Käsitellyssä sivistyksen palvelualueella

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

55

Lahden kaupungin tilinpäätös 2024, sitovuustasojen poikkeamat KV

5497/02.00.01.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy perusteluosassa esitetyt sitovuustasojen poikkeamat: määrärahan ylityksen, toimintakatteiden ylitykset sekä tilikauden alijäämän ylityksen tilinpäätöksessä 2024.”

Perusteluosa

Lahden kaupungin vuoden 2024 talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.11.2024 § 122. Tilinpäätöksessä 2024 on ilmennyt joitakin talousarviossa sitoviksi määritettyjen kokonaisuuksien poikkeamia, jotka on esitetty alla. Sitovuustasojen poikkeamat saatetaan kunnan tilinpäätöstä koskevien yleisohjeiden mukaisesti kaupunginvaltuuston

hyväksyttäväksi 10.3.2025 kokoukseen ennen kuin kaupunginhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 24.3.2025.

Vastuualueiden sitovuustasojen poikkeamiin esitetään poikkeamislupaa seuraavasti:

Sivistyksen palvelualue

Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen

Määrärahan ylitys 158 038 euroa.

Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen sitovuustason määräraha ylitti talousarvion 158 038 euroa. Ylitys johtui korona-avustukseen (päättynyt projekti) liittyvien henkilöstökulujen ylityksestä. Sitovuustason tuloarvio ylittyi 0,1 milj. euroa, mikä osittain kattaa määrärahojen ylitystä. (Sivistyslautakunta 11.02.2025 § 15)

Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kaupunginmuseo

Toimintakatteen ylitys 249 248 euroa.

Liikunnan ja kulttuurin vastuualueen, kaupunginmuseo sitovuustason toimintakate ylitti talousarvion 249 248 euroa. Ylitys johtui toiminnan tuottojen jäämisestä alle suunnitellun museokohteiden näyttelykävijämäärien jäädessä tavoitteesta. Lisäksi toiminnan kuluihin aiheutui ennakoimattomia lisäkustannuksia kokoelman pelastusprojektin aiheuttamista kustannuksista. Vahinkorahastosta katettu osuus kokoelman pelastusprojektista johtuneista kustannuksista on tuloutettu tuloslaskelmaan rahaston muutoksena, joten se ei sisälly toimintakatteen lukuihin. (Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 12.02.2025 § 12)

Lahden kaupunginteatteri

Tilikauden alijäämä 785 137 euroa.

Lahden kaupunginteatterin toiminnan tuotot jäivät alle tavoitteen. Liikevaihtoon vaikutti koko vuoden katsojamäärien jääminen merkittävästi alle suunnitellun. Lisäksi liiketoiminnan muut tuotot jäivät tavoitteesta. Toimintakuluissa ylitystä syntyi muun muassa henkilöstökulujen osalta yllättävien ja välttämättömien sijaistusten vuoksi. (Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 12.02.2025 § 12)

Kaupunkiympäristön palvelualue

Joukkoliikenteen sitovuus

Toimintakatteen ylitys 541 397 euroa.

Joukkoliikenteen sitovuustaso ylitti talousarvion toimintakatteen 541 397 euroa. Ylitys koostuu lipputulojen odotettua pienemmästä kertymästä, joka oli 0,28 milj. euroa alle talousarvion sekä joukkoliikenteen valtionavustuksen tason laskusta, joka oli 0,3 milj. euroa pienempi kuin talousarvio. Toimintakulujen toteuma oli 0,1 milj. euroa talousarviota suurempi.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päätti kokouksessaan 21.5.2024 §26 joukkoliikenteen tulo-odotuksen lisäämisestä 356 000 euroa.

Joukkoliikenteen lippuhintoihin tehtiin korotus 7.8.2024 korotus, jolla pyrittiin saavuttamaan talousarvion lipputulot. Joukkoliikenteen matkustajamäärät kääntyivät vuoden 2024 jälkimmäisellä puoliskolla hieman laskusuuntaan ja jäivät alle vuoden 2023 tason useana kuukautena. Näistä syistä lipputulot eivät saavuttaneet tavoitetasoa.

Lahden MAL-neuvotteluissa joukkoliikenteen valtionavustusten tasoon pyrittiin vaikuttamaan, mutta neuvotteluiden lopputuloksena valtionavustusta myönnetään tulevina vuosina vain perustuki, joka on koko

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

seudulle 1,45 milj. euroa, josta Lahden kaupungin osuus 0,95 milj. euroa.
(Lahden seudun joukkoliikennelautakunta 11.2.2025 § 12)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: BDO Oy/päävastuullinen tilintarkastaja, Provincia Oy/

kirjanpito@provincia.fi, konsernihallinto/talouspalvelut, sivistyksen
palvelualue, kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

56

Lausunto työryhmämietintöön hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamisesta

300/03.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

henkilöstöjohtaja, konsernihallinnon johtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

omistajaohjauksen asiantuntija Sanna Haarala p. 044 482 6426

hankintapäällikkö Tarinka Ringvall p. 050 559 4078

jätehuollon päällikkö Tiia Yrjölä p. 044 416 3634

juristi Sini Sulka ja juristi Satu Heiskari

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Lahden kaupunki antaa lausunnon työryhmämietintöön perusteluosan ja liitteen mukaisesti.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden kaupungille on saapunut lausuntopyyntö työryhmämietintöön hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta. Lausunto tulee antaa 10.3.2025 mennessä lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta. Lausuntopyynnössä on esitetty kysymykset, joihin lausunto annetaan.

Lahden kaupungin näkemyksen mukaan muutoksella ei edistetä hallitusohjelmassa tavoiteltuja merkittäviä keskipitkän aikavälin kustannussäästöjä julkisten hankintojen tehostamisella. Esityksen vaikutusten arviointi on puutteellinen kunnille aiheutuvien vaikutusten osalta niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti. Uudistuksen hyödyt ovat epäselvät ja epäsuhdassa erityisesti palveluiden uudelleenjärjestelyistä, pilkkomisvelvoitteesta ja uudelleenkilpailuttamisvelvoitteesta aiheutuvaan työhön ja kustannuksiin.

Voimassa oleva hankintalaki säätelee sidosyksikköhankintojen toteuttamista. Lain soveltamisessa on ilmennyt tapauksia, joissa hankintayksikkö on hankkinut palveluita sidosyksiköltä, vaikka omistajalla ei ole ollut yhtiöön määräysvaltaa. Sidosyksikkökasitteen väärinkäyttöihin tuleekin ehdottomasti puuttua myös yritysten/markkinoiden näkökulmasta, mutta tilanteeseen puuttuminen on toteuttavissa voimassa olevan lain puitteissa. Muutosesitykseen sisältyvä sidosyksiköiden vähimmäisomistusta (esityksen § 15) koskeva 10 % osuus ei ole tarkoituksenmukainen ja on vaikeasti toteutettavissa. Sääntelyllä rajoitetaan kuntien mahdollisuutta päättää toimintojensa järjestämisestä, vaikeutetaan tarpeettomasti kuntien yhteistoimintaa ja menetetään seudullisten julkisomisteisten yhtiöiden tuomat edut. Esitetyn 10 %:n vähimmäisomistuksen suhdetta perustuslain 121 §:ssä säädettyyn kuntien itsemääräämisoikeuteen ei ole arvioitu riittävästi.

Esitetystä 10 %:n vähimmäisomistuksen veloitteesta aiheutuu pakon edessä tehtävien, epätarkoituksenmukaisten yritysjärjestelyjen ja hätäisesti markkinapuutostilanteessa tehtyjen kilpailutusten takia merkittäviä taloudellisia tappioita. Yritysjärjestelyiden osalta voi tulla arvioitavaksi myös valtioneuvoston arviointi, kuten myös tilanteissa, joissa hankintaan on saatu tukea valtiolta. Kun suuri määrä kilpailutuksia tehdään samanaikaisesti, on myös todennäköistä, etteivät kaikki hankintayksiköt saa tarjouksia kilpailutuksiinsa tai pienempien volyymien vuoksi hinnat nousevat. Kuntien tulee hankkia merkittäviä lisähenkilöresursseja ottaessaan toiminnan jälleen omaksi toiminnakseen tai resursseja kilpailutusten valmisteluun ja palvelusopimuksen aikaiseen hallintaan. Asiantuntevia osaajia ei todennäköisesti riitä jokaiseen organisaatioon.

Lahden kaupungin sidosyksiköt kilpailuttavat markkinoilta omaan palvelutuotantonsa liittyvät palvelut/tuotteet. Mitään perustetta ei ole olettaa, että pidemmälläkään aikavälillä sidosyksikköhankintojen rajoittamisesta olisi saatavissa säästöjä tai merkittävää toiminnan siirtymistä markkinoille. Markkinoiden pirstoutuessa kunnille ei todennäköisesti koidu mitään taloudellisia säästöjä.

Muutosesityksestä aiheutuvia sopimusoikeudellisia ongelmia ja esityksen suhdetta perustuslain 15 §:ssä säädettyyn omaisuuden suojaan ei ole arvoitu riittävästi. Odotettavissa on osakassopimukseen liittyviä riidanratkaisumenettelyitä ja palvelusopimukseen liittyviä sopimusoikeudellisia korvausvaateita. Näiden kustannuksia on mahdotonta arvioida.

Siirtymäaika on täysin riittämätön muutoksen valmisteluun, analysointiin, käytännön toteuttamiseen ja taloudellisiin kustannuksiin varautumisen näkökulmasta. Myös kunnallinen päätöksenteko, mukaan lukien

mahdolliset valitukset, vievät aikaa. Esityksen siirtymäajassa on myös todennäköisesti päivämääriin liittyvä kirjoitusvirhe.

Mikäli hankintalain muutokset toteutuvat esityksen mukaisina, valtion tulee korvata täysimääräisesti kunnille aiheutuvat kustannukset. Jo pelkästään alustavan arvion mukaan negatiiviset vaikutukset Lahden kaupungille ovat 10 miljoonaa euroa, eikä tähän ole mitenkään voitu arvioida lopullisia ja todellisia kustannuksia.

Lahden kaupungin lausunto on liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunto on toimitettava 10.3.2025 mennessä lausuntopalvelun (lausuntopalvelu.fi) kautta.

Liitteet

7 Lausunto_hankintalaki_muutos_03032025

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

57 Hallintosäännön muuttaminen KV

5613/00.01.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 716 1416

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan hallintosäännön tulemaan voimaan 1.6.2025."

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.12.2024 § 132 hallintosäännön muutokset kaupunginhallituksen ja lautakuntien toimivaltaan, jotka astuvat voimaan 1.6.2025. Päätöksen perusteluissa todettiin, että "hallintosäännön toimielimiä koskevilla muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia viranhaltijaorganisaatioon, minkä johdosta asiaa tullaan käsittelemään yhteistoiminnassa. Hallintosäännön muutokset viranhaltijaorganisaatioon tuodaan päätöksentekoon keväällä 2025."

Organisaatiomuutoksen yhteistoimintamenettely käynnistyi 27.1.2025 § 3 yhteistoimintaryhmän kokouksessa. Henkilöstön palautteet painoutuivat

muutosviestintään, kulttuurin asemaan kaupungissa ja siihen, ettei muutoksessa toimivia yhteistyön käytänteitä rikota. Esiin nostettiin myös yhteinen valmistelu ja keskustelu, jotta elinvoiman palvelualueella pystytään toimimaan tehokkaasti talousarviovalmistelun käynnistyessä. Yhteistoimintamenettely jatkui 17.2.2025 § 3 yhteistoimintaryhmässä, jossa todettiin muutoksen perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja käsitelty riittävästi. Yhteistoiminta jatkuu hallintosääntöä koskevan päätöksenteon jälkeen palvelualueitasoisena.

Nyt päätettäväksi tuotavilla hallintosäännön muutoksilla täsmennetään elinvoiman palvelualueen toimivaltajakoa. Elinvoiman palvelualueen toimintasäännössä tullaan määräämään tarkemmin palvelualueen tehtävistä ja organisaatiosta.

Hallintosääntöön tehdään samassa yhteydessä myös muita muutoksia. Muutokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteenä olevassa "Hallintosääntö 1.6.2025 alkaen, muutokset näkyvillä" -asiakirjassa. Merkittävät muutokset ja yksittäisten kohtien perustelut on koottu liitteenä olevaan "Hallintosäännön muutosten koonti" -asiakirjaan.

Muutoksenhaku

kh: Muutoksenhakukielto

kv: Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

kh: kv

kv: Säädöskokoelma

Liitteet

- 8 Hallintosääntö 1.6.2025 alkaen
- 9 Hallintosääntö 1.6.2025 alkaen, muutokset näkyvillä
- 10 Hallintosäännön muutosten koonti

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

58

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirjat:

- Elinvoima- ja työllisyysjaosto 10.2.2025
- Konserni- ja tilajaosto 10.2.2025
- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta 11.2.2025
- Sivistyslautakunta 11.2.2025
- Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 12.2.2025
- Kaupunkiympäristölautakunta 12.2.2025
- Tarkastuslautakunta 18.2.2025

Toimielinten pöytäkirjat ovat luettavissa kaupungin verkkosivuilla [Dynasty-verkkopalvelussa](#).

Saapuneita asiakirjoja:

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 5

- Itäisen kumppanuuspöydän kannanotto 4.2.2025: Kirkonkylän koulun tulevaisuus sekä talouden tasapainottaminen
- Sisäisen valvonnan selonteko 24.1.2025: Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ajalta 1.1.-31.12.2024
- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 27.2.2025: Asemakaavan hyväksymistä koskeva valituslupahakemus, Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 22.3.2024, 603/2024. Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemuksen. Korkein hallinto-oikeus ei siten anna ratkaisua valitukseen.
- Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 14.-27.2.2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

11 Vh-päätösluettelo kh 3.3.2025 vol2